

ЭНСИЭЛИ

Нам улууһун хаһыата — 1935 сыл алтынны 5 күнүгэр төрүттэммитэ

Тыл — омул баар-суох сыаннаһа уонна быстыспат бэлиэтэ. Хас биирдии норуот бэйэтин ураты майгынаах культуратын, үгэстэрин, тылын харыстыыр сувереннай бырааптаах.

Саха Республикатын Тыл туһунан Сокуонуттан

Көр-күлүү — олохпун сиркилэтэ

Муус устар 1 күнүгэр — Күлүү күнүгэр — аабааччыларбытын сэргэхситэр инниттэн дьээбэлэрдээх абыайах информацияны бэчээттэбиһит. Дьон үксэ таба өйдөөн ити дьээбэлэри ылымматахтара. Арай сааскы булт туһунан балаачы «итэбэттинериллээх» биллэрини тутта телефонунан туоһуластылар 20 тыһ. солкуобайга «Уазик» ылын бадалаахтар баалара эмие иһиллэбит.

Оттон ситэри тутулуубатха деткомбинат дьэтин биир армияни атылаһар дьэ дьээбэтин аба саастаах дьоммут ыраас маньыакка ылын улуус баһылыгар тийэ маньык быһыны-майгыны утарар коллективнай сурук киллэрбитэр. Маны туох дьэххэ сөбү? Ханьык бабарар дьээбэ, чуолаан Күлүү күнүгэр, дьону итэбэтинер (розгрыш), оттон дьээбэтин билэн санааларын сайбаан, сэргэхситэ күллүннэр дьэ бэчээттэнэр.

Ол эрэри, бастакытын, бэчээт тыла төрүк да итэбэтинлээбэ, аны бу «сонуну» кырдыктаах информация быһыгар кыбыллыһыт аба дьоннорбутун буккуйдаба буолуохтаах. Иккиннин, бүгүнгү олоххо араас «МММ-нар», «Хопердар» о. д. а, дьону-сэргэни миллардыан харчыга дьээбэлээбэттэрин, оннооһор «Урал-маш» курдук сүнгэн тэрилтэлэри биридин грузин төрдүтэн атылаһытын санаатахха киһи эрэ кырдыктаанын сөп суола.

Улуус баһылыга «ханьык да атылаһытын табыллыбат» дьэ эпизитигэр хол-

боһон туран бу деткомбинаты ким да атылымы уонна атылаһа илигин чакчылаахтык бигэргэтэбит. Ол эрэн кылаабынай приватизатор былааска кэлбитинэн, күннээх Армения дьонно хас да детсады атылаһар холку кыахтаахтарынан, бу комбинаты бэйэбит өтөр тутар-ситэрэр кыаба суохтунан сибээстээн биир эмит үтүө күн чакчы атылаһан хааллабына редакция ханьык да эпизитинэн сүкүлэтин эрдэттэн сэрэтэбит.

Ол тэнэ булт көгүлэмэтэбинэ (бабар көгүлэмнээ дабаны) биир эмэ булт биниги хаһыаптыт дьээбэлээх биллэрини куоһур онгостон эпизитинэстэн куота сатыыр түбэлтэтигэр ыстараабы төлөспөһүт туһунан эмие эрдэттэн сэрэтэбит. Оттон булт чакчы көгүллэнэр түбэлтэтигэр дьээбэлээх биллэрини кэлин икки абзаһын өссө төгүл болбойон аабаргытыгар итин син-биир ирдэһинэхтэрэ дьэ бигэргэтэбит.

«Нам» телерадиокиингэ эпизитэринэн, «Возвращение Дикой Розы» дьэ телесериал онгоһула илигинэн бакаа көрдөрөр кыахтара суох. Кэлин онгоһулунабына бабардар көрдөрөн да туруохтара.

Түмүктээн эттэхпитинэ, олохпун хайдаһы да көркүлүүбүт биир онуук — кыһалбаһыт онугуттан тахсар. Онон кэлэр сыл муус устар 1 күнүгэр дьэри бэчээттиир сонуммут кырдыктааһын бигэргэтэн туран —

«ЭНСИЭЛИ» редакцията.

М. К. АММОСОВ ТӨРӨӨБҮТЭ 100 СЫЛЫГАР АНАЛЛААХ НАМ УЛУУҔУН НЭИЛИЭКТЭРДЭЭБИ УОННА ТЭРИЛТЭЛЭРДЭЭБИ ВЕТЕРАННАРЫН СЭБИЭТТЕРИН 1997 СЫЛГА КОНКУРСТАРЫН БАЛАҔЫ АННАТА

1. Нэһиликтэр уонна тэрилтэлэр ветераннарын сэбиэтэрин муньахтарын ытымы, ханьык болпуруостар көрүүлүбүттэрэ.
2. Нэһиликтэр уонна тэрилтэлэр ахсын ветераннар ортолоругар ытыллар араас маассабай мероприятиялар уонна олоһор ытыллыбыт таһымнара.
3. М. К. Аммосовка аналлаах улууска ытыллар мероприятияларга кыттыт.
4. Ыччаты кытта үлэ: — ыччаттары кытта көрсүһүлэр — ырахан итинилээх оболору кытта үлэ
5. Ветераннар культурнай сыннаһаннарын тэрийингэ үлэлэр.
6. Ветераннар сэбиэттэрэ нэһилик уонна тэрилтэ ветераннарын социальнай көмүскэллээх буолууларын тэрийингэ ытар үлэлэр.
7. Түмүк 1997 сыл ахсынны 20 күнүн аһарбакка тахсар.

I миэстэбэ — спонсор М. К. Аммосов аатынан коопхоз (директор Павлов Д. С.)

II миэстэбэ — Улуус пенсионнай сулууспата (нач. Ядрихинская К. К.)

III миэстэбэ — Улуус ветераннарын сэбиэтэ Түмүгү таһаары жюри көрүүтүнэн хас көрүн аайы сыаналанар.

Улуус ветераннарын сэбиэтэ.

Биир чобул уоттаах сулус

• ПОЭТ ДОБОРУМ ТУҔУНАН АХТЫ •

Ньукулай Рыкунов туһунан мин ахтан-санаан аһарыахтааһым бэрт элбэх. Ону барытын сиилини ситэн суруйар билигин кыаллыбат курдук. Онон сүрүн сүрүнүн кэспиргэ холонобун. Мин Николай Рыкунов дьээн хоһон суруйар уол баарын 1955 сыллаахха дуу, «Кыым» хаһыакка бэчээттэммит уһун соһус хоһонуттан аан бастаан билбитим. Ол хоһонугар сэриигэ, фронтка абата өлүүтүн туһунан олус үчүгэйдик суруйбутун, эмие айан суруйарга холонор киһи, өйдөөн хаалдытым.

Оттон 1959 сыл күһүгэр

сайынгар Саха госуниверситетыгар саха салаатыгар Тааттаттан төрдүө буолан: Иван Кузьмин («Чэчиргэ» биир бастакынан хоһооннорун кинигэтэ тахсыбыта), Егор Жирков (Кэлин хас да кэспсэн кинигэлэрин бэчээттэттэ), Татьяна Маркова буолан бастакы курска ылыллыбытыт.

Кырдыга да, ол ЯО-59 дьээн ааттаах курска, дьылба хаан ыһааһын дуу, хайдах дуу, уус-уранык айан суруйарга дьобурдаах уонна онуоха тардыһар ыччаттар бииргэ түмсүбүт эбиһит: Николай Рыкунов — оччотооһуга хайы үйэбэ

биллэр, кэлин поэт, Иван Кузьмин, Григорий Духонаев — Абы уола, хоһоону элбэхтик суруйара, Петр Аввакумов — мангай уусуран айымньыны суруйара соһо билибэт этэ, кэлин тахсылаахтык үлэлиир прозаик, Петр Дмитриев — эмие кэлин сыралаахтык үлэлээн суруйааччы буолбута, Николай Габышев-Нэртэ — «Кыталык ырыата» дьээн сэйининэн кэспэник билибитэ. Өссө Василий Капитонов дьээн сахалы да, нууччалы да тылын хоһоону суруйара, нууччалы хоһоону сахалы тылбаастырга күрэхтэһэбит.

Итиннэ өссө Василий Фомины — билигин театр биллиилээх режиссерун эбэн кэспс... Сия ботуччу бөлөх эбиһит дуу?

Биир курстан 4 суруйааччы тахсыбыта сэдэх түбэлтэ буолуохтаах... Арай 1994 сыл сагытыгар, мин Российской Федерация суруйааччыларын Соһуун чилиэнэ буолбутум кэспэ Ньукулайын Намтан редакциятыттан телефоннуур: «Эбэрдэ, доһоор, эбэрдэ! Дьэ, аадырыс буоллубут дии!» — диир. Мин мангай тутта өйдөөбөһүн: «Ол аата ту-

(Салгытын 2 стр. көр)

УЛУУСКА ҮӨРЭБИРИИ 125 СЫЛА

ҮӨРЭХ-ИТИИ СИТИМИН БЫСПАККА

Кулун тутар бүтүүтэ биниги улууспутугар «Лена» үөрэх уокуругун мангайгы педагогической ааһыыла буолулар. «Аныгы усулуобуйага үөрэнээччин иити уонна сайыннары проблемалара» дьээн секцияга 30 киһи сырытта, барыта 14 дакылаат киирииттэн биир пленарнай муньаһа истилибитэ, биир дакылаат саха тылын уонна национальнай культура секциятыгар көһөрүлүбүтэ, 3 дакылаат кэтэхтэн ааһыллыбыта.

Учуутал үлэтэ кылааска киирэн обону эрэ үөрэтиннэр мунурдамат. Маны сэргэ киһи үөрэтэр оболору ой-санаа, сир-майгы өттүнэн итээччи буолар. Бу улахан эпизиттэх уонна сыралаах, элбэх бириэмэни, дьобуру, күһү-күдэби эрэйэр үлэ. Онон обону иити болпуруоһа хаһан да эргэбэт, олоһу кытта тэнгэ хаамсар, бүгүнгү олохпугу саамай сытытык турар болпуруос. Итиннэ сөпкө өйдүүр үлэһиттэр биниги улууспутугар аһыаба суохтара үөрдэр. Киһилэр үлэлэрэ, түбүктэрэ бу оскулаларга улахан кылаат буолар. Ону таба өйдүүр оскуола директордара элибэллэригэр бабарабыт.

Утүөнү-кэрэни өйдүүр, үлээби, көспиллээби сыаналыыр, айар-тутар ыччаты иити — бу барыбыт барамат бабата, дьобунаах соруга буоларын таба өйдөөн үгүс өрүттээх үлэни тэрийээччи оһо эйгэтин Түөлэтин «Дьырылыатта» фольклорнай түмсүү салайааччыта Е. В. Соколова «Олонхоһо обону уһуйуу» дьээн дакылаатыгар олоһо эйгэтин өйдүүр буолбут оһо хаһан да, ханна да бэйэтин норуотун түһэн биэриэ суоһа, олоһо патриотизмна, ийэ дойдунан, төрөөбүт норуотунан киһи туттууга итэр суолтата улахан итэбэтинилээхтик кэспээтэ.

Ефросинья Васильевна 1992 сылтан салайыт «Дьырылыатта» ансамбын дьобуун ситиһиниттэн биир дойдудааһыт, ССРС Суруйааччыларын Соһуун чилиэнэ, аатырбыт олонхоһут, норуот ырыаһыта, саха культуратын үтүөлээх үлэ-

һитэ П. П. Ядрихинский (Бэдьээлэ) «Дьырылыта Дьырылыатта — кыһе бухатыыр» дьээн олонхоһоттан быһа тардан икки хартыһалаах спектаклы туруоруута буолар. Маны уусуран киһи быһытынан ус-тубуттара. 1993 сыл П.А. Ойуунускай 100 саһын туолар үбүлүөһүнэн сибээстээн Олонхо сылын биллэрлибитэ. Ити сыл Дьобуускайга Культура министрствотын тэрийбит олонхо нэдиэлэтигэр «Дьырылыатта» ансамбль «Дьырылыта Дьырылыатта — кыһе бухатыыр» олонхоһоттон оһо төһүнүгэр «Айымһы атаары» сирин-туомун хартыһатын көрдөрөн тэрийэччилэр үрдүк биһирэбиллэрин ылыта. Олонхоһо оонньообут оболор үөрэхтэри искусуосты кытта сибээстэх үөрэхтэргэ салгыыллар.

«Драмкуруһуогунан оһо айар дьобурун, талаанын сайыннары — билигин көм ирдэбил» дьээн дакылаатыгар «Артбилай» драмкуруһуок салайааччыта, М. К. Аммосов аатынан Хатырык орто оскуолатыттан В. Н. Дьяконов 5 сыллааһы үлэтин ситиһинлэрин, оболор талааннара, айар дьобурдара сайдарын билиһиннэрдэ. Ол курдук кэлин сыла улууска ытыллар фольклорнай туруоруулары көрүүгэ өрүү бастакы миэстэлэри ылааллар. Саха народнай суруйааччыта Д.К. Сивцев-Суорун Омоллоон 90 саһыгар аналлаах республикатааһы драмколлективтары көрүү конкурсугар 3 бочуоттаах миэстэни ылан сүргэлэрэ көтөбүллэн, айар үлэлэригэр көбүлэһин буолла, «Күөх көппө» оруолун иһин Дима Татаринов бэлиэтэммитэ.

Тыа сирин олоһо дьаһабы уларыйан, уустугуран итэбин ахсын оскуола үлэтэ өссө кэспэ, тэнийэн иһэр. Ол туоһунан Хатырык орто оскуолатыттан экология учуутала А. К. Романова

«Өбүгэлэр итэбэллэригэр үгэстэригэр олоһуран дьону сиргэ-майгыга итингэ төрөлүүтү кытта бииргэ үлэлэһин опытыттан» уонна Л. Н. Попова «Обону итингэ төрөппүтү кытта үлэ опытыттан» дакылааттара буолулар. Хатырык нэһилигэр 8 элбэх оболоох дьэ кэспэ обону итинилэрин опытын үөрэтэн, ону тарватар сыаллаах үлэ тэриллитэ. Эдэр дьэ кэспэтир проблемаларыгар «Мин дьэ кэспэ» дьээн телевидениеэн биэригэ майгыныныр көрсүһүлэри тэрийэллэр. Нэһилик бары араһын хаһан үлэлиир былааннарын түмэн оскуола соһедагогтара программа оноро салдыаллар.

Бүтүүн нэһилик кыттылаах ытыллар дьаһаллар, обону кэрэбэ эрэ уһуйууга буолбакка, обону киһи быһытынан итингэ, сирдээх буолууга сүрдээх улахан итэр-үөрэтэр суолталаахтар. Улахан социальнай алдыархайы — дьон майгыта-сигилитэ алдыһытын туоратыга бүтүүн көмөлөөн өйдөтүү үлэтин ытыга наадалаах. Итиннэ оскуолаһа 30 сыл үлэлэбит, билигин Модут орто оскуолатын соһедагога Е. А. Лукинова бэйэтин опытыгар тирэһирэн баба санаатын программатын киһи, баай ис хоһоонноох таблицаһа көрдөрөн итэтичилэр сэнгэриилэрин ыла.

Билигин киһиник тарбамыт өлөрсүүлээх-өһөрсүүлээх, оһуһуулаах видеокыһилэр ыччат психикатыгар олус күөскэ дьаһаллар, хаһы майгыны-сигилини үөскэтэллэр, онтон ыар буруйу оноруу элбиер. Ону туоратар сыаллаах үлэлэр оскуолаһа тэриллэллэр. Киһилэргэ оскуола психологтарын кэспэни көрүүлэрэ, сүбэлэрэ улахан оруолу ыдаллар. Горнай улуһун Бэрдьыгэстэх 2 №-дээх орто оскуолатын психолога Р. И. Васильева элбэх сыл-

лаах кэспэһинин түмүгүнэн «Саастарын ситэ илик оболор ортолоругар куһаған дьаһалыктары туоратыга үлэлэр» дьээн дакылаатын иһитиннэрдэ.

Кылаас салайааччылары ытар үлэлэрэ элбэх өрүттээх. Оттон ол үлэлэр түмүллэн, ырытыллан итэһиннэри ситиһинилээх буолаллара саарбаба суох. Хас биридин кылаас салайааччыта билиитин-көрүүтүн үрдэтэргэ дьулулар. Оно дьаһностирование көмөтө сүгүнэ. Ол курдук 1990 сылтан Граф-Биэрэгин ситэтэ суох орто оскуолатын кылаас салайааччылары методической холбоһугун салайааччыта Л. В. Петрова ыһыт үлэтин уонна түмүгүн, ситиһинлэрин «Бла-рахаттар диагностикаларыгар үлэни тэрийин» дьээн дакылаатыгар билиһиннэрдэ.

Оттон Хамабатта орто оскуолатын физкультурба учуутала Е. М. Новгородов обону киһи быһытынан дьэ гиттэр сайдар усулуобуйатын тэрийэн, эт-син этүүнэн сайыннаран итин болпуруоһугар санаатын атаста. Итиннэ «Үөрэнээччилэри доруобуйа төрүттэригэр үөрэтин» дьээн программа онорбутун, онон үлэлиир былааннаһын эттэ.

Кыһы, уолу арааран итэтиэххэ бэйэ-бэйэлэригэр ордук болбомтолоох сыһан, убаастаһыны баар буолуон сөп дьэ санаанан салайтаран өр сылларга үлэлэбит түмүгүн «Оскуола итингигэр кыһе оһо личиһын үөскэтин» дьээн дакылаатыгар Нам 1 №-дээх орто оскуолатын нуучча тылыгар учуутала О. И. Шапошникова билиһиннэрдэ. Ытар кылаас чаастарыгар, бэспэдлэригэр туһанар баай матырыаалларын көрдөрдө, уолаттар кыргыттарыгар анаан таһаарыт истинэ ханьаттарын ырытта

А. ПАВЛОВА, үөрэх управлениетын отделын сэбидиссэйэ.

ИИР ЧОБУЛ УОТТААХ СУЛУС

спыт сайылы баар эбит. Кирибит да, аймактара, доэр дьоннор — хайаатар лэксэр эр та Мал аайы сууи, күөрчүдү бириппит. Онуо сиргэ хонуу чаллах тинэргийэ хаа-эрбүтэ, манна барыт диэ-тигыр фольк-наабы дуон-бтахпыт — нар, айар дьа-ор суохтара, ник кини кү-баара? Арай ка: «Анараа ырыа айан баар», — диэ-эбэ мид бар-ийм бастаан битигэр кыр-тта сээрэгнэ

— наадалаах да эбит. Ыл-булэстэ «Ээ, Таптад туу-кпын», — диэ-э. Остуолларыгар айан ыларга нэн олордум. Эрчэх ытйан арчан, ыллаан барда. Арай... бийин бийитин атаха — баһыт-дизри Күниүк хоһоонун тыл-хонууга барыахпыт, баанан оонньоохпут.

Эркинээммин, айм. Ол сый-лайбар тахсаан ыйтан көрө-бүтэ-үөрбүтэ, инн салыйаач-Р. Кардашев-иппит.

Арааттаа Те-ошоньортон (урапчы этэ) олоххотун су-туруннубут.

И. Романович фонна сору-гыммыта та — ороньор-таанник этэ-ру буккулла-ыниги кумаа-ылын диэн ил-нэхэ салай-нэдиэлэттэн-лааба. Ошон-эргэ дьиз- (мас ууһа) киһэ түөр-хардарыта, урдукка оло-тылыгар тү-ыт. Олонхо-иниги өйдүү-р онук үчү-ах эрээри, ырын уоба-нынын сирэ-ка баар этэ. Иисек харан-бир сирэ-дөбүлү тугу-тут. Мин өй-онхону ситэ-практикабыт . Ол хас да-наах суруй-тиксирили-и. Оно Ньу-орбут олон-ка көрдүүс-кэлсириэ.

—59 студен-торнай прак-табыстахпыт ыбыт Г. Р. сөбүлэниги киһэ Нам маевкалааты-тан эт аты-уөлүн буһар-арытылаах-ы-аны, ку-

ха кириэн кэлэ — бэркэ өрүкүбүт, эмиз да көн-нүөрбүт көрүниэх. «Дьэ, добоочук, манник баар...» — диэн баран, Александр Блок «Двенадцать» диэн поэматын сахалы тылбаастаабытын ааган иһитиннэр-дэ. Тылбааһа олус табыл-лыбыт, алдьаһын уу саха-лы, ханан даһаны энкилэ суох этэ. Поэмаба: «Хаа-рыан таһаны хаарга хаал-ларан...» диэн эмээхсин, бассабыыктар кыһыл лозун-нарын көрө мөнүттэр са-һагыт бэргэник бирибит этэ. Стандартнай борустуй кумааыга харандаһынан аһар өртүгэр суруйбутун өйдүүбүн. Оно мин бэчээк-кэ биэр, таһааттар диэби-тин да, ханна даһаны тах-сыбатаһын курдук саны-бын.

Эмиз ол саһана Сергей Есенин аатарыт «Ийбэр сурук» диэн хоһоонун са-һалы тылбаастаабытын ий-дэбинэ өйүттэн аһар буолара. Оно: «Ама да мин иһээчим иһин...» диэн тыллара ордук уйдуйан аһара. Кини оччолорго Сэргэлээх уопсайыгар оло-ро. Ардыгар биһиги Пу-гачевтүгү тоһуугар тыл курдук түргэник кэлэн ба-ра. Ол саһана кини би-һиги дьобус уопсайытыгар кэлэн барарын ис хоһоо-нун дьиниэбин, ис кистэ-лэни билбэтэх, сэрэйэн да көрбөтөх этибит. Кэлин, 1964 сыл сайынгар саха салаатын төрдүс курсугар үөрэнэр Кэбээйи кыһын Дуя Семенованы кэргэн ылар үһү диэн иһилиби-тигэр биридэ соһуйан хаал-быппыт. Оччолорго Дуя Пугачев тоһуугар түгэ-хоско элбэх буолан оло-ролордо.

1961 сыл кыһыныгар, би-лигин өйдүүбүнэн ахсын-ны ый саһатыгар быһыы-лааба, биһиги историко-фи-лологическай факультетыгар «Сэргэлээх, уоттара» лите-ратурнай түмсүү уочаратта-мустуутугар мин хоһоон-норбун ырытан Ньукулай дакылаат оһорбута. Да-кылаатыгар үксүн хайаабыта уонна тыла-өскө сорох бэ-лиэтээһиннэри оһорбута. Мин оно киһи доһоро ыт туһунан поэмабын уонна дьыл түөрт кэмин туһунан хоһоомун ааган иһитин-нэрибитим. Оно биллилээх поэттар Иван Гоголев, Ле-онид Попов тыл эппиттэрэ.

Ити кыһын Саһа дьыл эрэ иһинэ биһиги, «Пугачев-тар» Сэргэлээх икитигэр көһөн тийбиһипит. Мин 5-с корпус 10-с хоһугар кири-битим. Ньукулай 6-с хоско олороро диэн өйдүүбүн. Ки-ни үөрэх кэнииттэн хоһу-гар үксүгэр суох буолара, сотору-сотору Намныра.

Сэргэлээх икитэ сэргэх дойду этэ. Ньукулайга эдэр поэттар Николай Босиков, Иван Алексеев, Михаил Ти-мофеев таарыйан даһаллара. Биридэ кыһын Москвадан литературнай институттан үөрэбиттэн сынныалаһар дойдудан иһэн Семен Ру-фов таарыйыта. Ньукулай, Иван Кузьмин, Георгий До-хунаев буолан аэропортан атаарыппыт.

Иккис курска сырытта-хпытна кыһын кураторбит Г. Р. Кардашевскай көбү-лэһининэн «Якутский уни-верситети» ханыат хоһоону, кэспэтин суруйууга конкур-с биллэрибитэ. Оно Ньукулай «Саһа дьыл кэһэтиннэри саһаа» диэн поэманы суру-йан кыттан бастакы бири-эмиһин ылбыта. Конкурс түмүгүн туһунан, Георгий Романович ырытар ыстаты-һага университет даһааты-гар тахсыбата. Оно Нико-лай Рыкунов аан бастакы-нан уонна кэниитик хайба-мыта.

Ньукулай элбэхтик аа-барара. Биридэ кыһын миз-

ча классиктарытан саһа-лаан бэйэтин кэминнээби поэттары барыларын, бы-лырғы илинги дойдулар улуу бөлүөктэрин, поэтта-рын айымньыларын. Оттон саха суруйааччыларын айым-ньыларын туһунан этэ да барылыбат... Биридэ куо-рат 2-с нүөмөрдэх оскуо-латыгар педпрактикава оҕо-лору үөрэттигэр Элэй «Буурба-буудьа дьылыгар» диэн поэматын барытын өйүттэн ааган бирибит диэ-биттэрэ.

Мин өйдүүбүнэн кини кэспэтиннэн айымньын су-руйууга эмиз хоһоно. Ол курдук биридэ кыһын: «Бу роман суруйдум», — ди-дин, лис кумааыга илин-ни суруллубуту сүрдэх хап-халыгы мэхэ элэс кур-дук көрдөрбүтэ. Оно «аах-тар» эбэтэр «бэчээккэ биэр» диэтэххэ, куруутун: «Кэлин, кэлин», — диэн кэспитэ. Мин санаабар, кини ол су-руйуутун дойдугар таһа-ар уурбут буолуохтаах этэ.

Ол СГУ-га үөрэнэр ком-митигэр Ньукулайдын кы-һын, саас куорат устун биригэ сылдыбыһыт элбэх буолаба... Биридэ Таалай күөл үрдүгэр Ломоносов уулуссага бэрт эргэ дьизэ олорор аймактарыгар сыл-дыбыһыт. Максим Аммо-совы, Платон Ойуунускай билэр кырдыбас оһоньор баара.

1964 сыл бэс ыйын бүт-энигэр Намга Ньукулайбит Дуятынын холбоһор уруу-лара буолла. Куораттан маннайынан Элэй Юрий Шамшуриннын «Москвич» массыннан таһыстылар. Элэй эдэр ыалга электри-ческэй сылабаары бэлэх аһалбыт. Кини уруу остуо-лугар Ньукулай поэт бы-һытынан үрдүктүк сына-лаан, доһу-соргуну баһаран истин баһайтык тыл э-питэ. Ол доһорбут урута алдьаһын суруйааччылар биз-чэрдэрин курдук барбыта. Оно өссө Күн Дьырибинэ, Николай Габышев, Рафаэль Баһатайыскай, Иннокентий Артомонов, Николай Боси-ков... бааллара.

Университет кэнииттэн, биллэн турар, өр буола-буола көрсөбүт — куорак-ка суруйааччылар муньах-тарыгар эһин. Биридэ Ньу-кулайдын Семен Руфов буолан Петр Дмитриевкэ дьизигэр ыалдыттан, ли-тература, поэзия туһунан олус да үчүгүйдик сэһэргэ-һэн ааспыппыт. Ол сырыт-тан мин «Кыйтарбыт Олү» диэн поэма тэптэн айыл-лан тахсыбата. Мин икки-тэ хаста Намга туох эрэ муньааха тийэн баран Ньукулайдаабы хайдах бы-һа аһаахпыны? Хайа уонна бири дойдубулар оскуолаттан ыла атаһым Тэрэнтэй Халыев оно оло-ро эбэт!

Оттон Ньукулай Майба биһиги дьизитигэр эмиз иккитэ сырытта быһылаа-ба. Тиһэх сылдыһа — 1994 с. олунньу саһатыгар эдэр поэт Калистрат Ере-меевтин кэһилэригэр. Ман-наабы типографияба Ньуку-лай кэспэтининэн Калис-трат хоһоонорун бастакы кинигэтэ бэчээттэммитэ. Ону саһаары хаардааха Нам-тан массыннан кэлэн ыла барбытара. Оно бэ-йэбит редакциябыт кы-ра хоһугар көрсүһүү оһор-буһуптү сүрдэх истин сэһэ-ргэһин буолбута, хаартыска-ба түсүһүтү. Оттон биһиги дьизитигэр кэлэн, эмиз ос-туолга олорон бэрт аһаба, дьин баарынан аһаастык сэһэргэһэн, бэркэ үөр-нөтөн, бары доһу-соргуну баһаран атаарыппыт ба-ра... Ол бэйэлэрэ иккис биһигин бу сир үрдүгэр суох буола охсубуттарын эргитэ санаатааха олус ы-рахан, курус.

СТУДЕНТ Н. РЫКУНОВ ҮЛЭТЭ

Поэт Николай Михайлович Рыкунов, СГУ филологическай факультетын саха салаатыгар үһүс төрдүс курстарыгар үөрэн сылдан, «Суорун Омоллоон (Охоноон)» диэн кэспэтингэр уларыбат сомобо тыллар (идиома) туттулуулара» диэн темаба курсовой үлэ суруйбута. Кини үлэтин 1974 с. тахсыбыт «Саха тылын сомобо домоһун тылдыһа» кинигэ автара, филологическай наука кандидата, доцент Н. С. Григорьев салайбыта. Никита Спиридонович студент Н. Рыкунов ити үлэтин бастакы суруйуугар (3-с курска) ыйы-кэрдий, сүбэ бирибит суруга баар, ону хайдах баары-нан биллиниэрэбин:

«Сохранить!»

Рыкунову Н. М. III я/о, курс. работа по я/я 1962 г.

1. Курсовую работу нельзя писать, руководствуясь одной статьей. Надо указать Пикарского, Убрютова, Харитонову и др. Общую литературу по языковедению, напр., Будагова и др.

2. Во всех случаях приводить текст.

3. При анализе надо было руководствоваться моими тезисами «О некоторых вопросах методики анализа фразеологических единиц в я/я». Казань. 1960 г. Надо было установить двойную семантику: прямую, переносную.

4. ? Не неудачно, сомнительно, спорно, и т. д.

5. Исправьте то, что можете.

6. ... — неудачная формулировка.

7. = — Не относится к теме или к чему?

2/VI—62 г. Подпись.

Оттон иккис көрүүтүгэр (4-с курска) 10/VI—63 с. «Работа положительная...» диэн суруйбут, кэжкэ куруубайа суох итэбэстэри бэлиэтэбит. Ол курдук үлэбэ бэриллэр матырыйааллар алфавит бэрээдэгин туту-ска системата суох суруллубутун, аһыах сомобо тыллар быһаарыылара табыла суобун ыйыт уонна туһаныллыбыт литературалары үлэбэ сыһарыны бы-һытынан киллэрэригэр сүбэлээбит.

Студент киһи үлэтэ итэбэстэх буолара сөп бөбө буоллаба дии. Ол тынан баран диригиник, толкуйдаах-тык үлэлэммит буолан учуутала итинник сыанабылы биэрдэбэ...

Е. РЫКУНОВА.

~~~~~

СУОРУН ОМОЛЛООН «ОХОНООН» ДИЭН КЭПСЭЭНИГЭР УЛАРЫБАТ СОМОБО ТЫЛЛАР (ИДИОМАЛАР) ТУТТУЛУУЛАРА

1

Кэспэтингэ 38 сомобо митигэр уура сатаатым. Мин баар. Олортон үксүлэри, суруннээн, таб. Н. С. Григорьев 1960 с. Саха госу-дарственной университетин усенай үлэлэрин 7-с таһа-рытыгар кирибит «О се-мантике некоторых устой-чивых словосочетаний в якутском языке» диэн ы-лааһынан аахтым. Сүрүн татайатынан ыйдардым. Ону тас өттүнэн Пикарская со-моболору хайдах ис хо-һоонноохтук туттубутугар, то-ва грамматикаларын, Рад-ол туттан туох ситиһилэм-ловы көрүтэлээтим.

2

«Нохоо, аны эн эрэпкэм буолангың, ыга үктээри мин ханна барарбын силэстийээтин дуо? Бэйи, аргый хабарбабар түс» — диэн баай Бүөтүр хамнач-ты уолугар суон күөмэйини суһурбанар.

1. ЫГА ҮКТЭЭ — бу түбэлтэбэ көннөрү кутуйабы атаһынан ыга үктээһиннээбэр кини суолтаба туттул-лубут: ык-түүр, тойорбоо.

2. ХАБАРБАБАР ТҮС — саһарыах боқойу бири-мэ, халдыардас. Пикарская бу тылы сирэй суолтатыт-тан ураты атын суолталааһын ыйбат. Контексттан көрдөхкө, манна ханан да хамначтыттан эндини ис-тибэтэх бардан тоһон кыйаханыта, уордайыта этил-лэр. «Хабарбабар түс» диэни аһаатын, киһи кырдык да, хайдах эрэ анараангыта субу илэ-бааччы хабар-батыгар баран түһэн эрэрин көрөргө дылы. Ойуулаан-дүһүннээн, тыһынаан көрдөрүү — бу буолар идио-малары туттуу бири суол үтө өттө.

3. ӨРӨ КӨР — наһа бар, утар. «Дьэ, өрө көрбүт өбөлөр, тыһынара тахсар дуу, суох дуу». «Өбөлөр» — диэн баай Бүөтүр саһа былаас үүммүтүгэр өгдөннөспүт дьадаһылары ааттыр.

4. ТЫҢНАРА ТАХСАР ДУУ — кэһэйлэр, уос-куйаллар дуу. Дьэ, «ол өрө көрбүт» дьадаһылартан бири-икки ордук чорбойбуттарын өлөртөрөн «сыһыт-тахха» толдуох, кэһэйиэх кэригнэхтэр. Ол иһин бу этингэ баай Бүөтүр саһаныта, сэтэрээһинэ уонна он-туһан доһуйуута өтө көстө сылдыар.

3

Мин хас идиоманы бэйэм айар.

Хайдах өйдүүбүнэн быһаа-р өскө, арай биһи бу Суо-рун Омоллоон «Охоноон» объёмунан орто кэспээн. Онуоха 38 идиома кириини идиомалары барыларын ыл-тэ — уус-уран айымньыга баан ылан кэһиһэн баран, иккилэр оһонуларыгар борос-тоуй уу-хаар тыллари кы-сөп. Сомболору хойуутук туттуу — Суорун Омоллоон айар маастарыстыбатын бири суол уратытын буолар быһыылаах. Оттон бири өт-түнэн, кини айымньылары наабат.

Сомобо тыллар дэхтибэт кэрэлэрэ, кинилэр сүдү күө-сэ сибэстээһин туоһулуур. Сомобо тыллари үйэттэн-үйэ тухары чочуйан нуруот

1962—63 сс.

Иван СЫСОЛЯТИН, Май

РЕДАКЦИЈТАН: Н. М. Рыкунов бу үлэтин кыл-гатаң бэчээттээтибит.

СПОРТ — ДЬУЛУУР, СПОРТ... ТУЛУУР

МАЙОР ДА, СЕРЖАНТ ДА ТЭНГЭ ЭРИСТИЛЭР

1997 сүл олунуу, кулуун тугар ыйдарыгар, ис дьыала Намнаабы отделигар сулууспалар сааскы бырааһынныктарыгар аналлаах спорт сэттэ көрүгэр күрэхтэниилэр ытылынылар. Эрийсинлээх киирсинлэр түмүктэригэр саахымакка I Хомустаах бөһүөлүктээби отделин коллектива бастаата. Дуобакка милиция криминальной сулууспатын хамаандата атыттары тулупата. Остуол тенниингэр эмиз ити сулууспа кыйылаарынан ааттанна. Канат тардыһытыгар I Хомустаах бөһүөлүктээби отделин хамаандата кыахтаабын көрдөрдө. Воллейболга милиция криминальной сулууспатын инники табыста. Калашников автоматтынан сыдыгытынага общественной куттал суох буолуутугар милиция хамаандата бастаата. Макаров бэстилэтинэн сыдыгытынага милиция криминальной сулууспатын отделе...

улуус уонна республика күрэхтэниилэригэр бэлэмнэни быһытынан ытылынылар. * * * Нам улууһун ис дьыалаба отделин сүүмэрдэммит хамаандата кулуун тугар 15—16 күнүригэр Покровскайга ис дьыала министрствотун күрэхтэниитигэр кытынна. Хамаанда састаабыгар I Хомустаах бөһүөлүктээби отделин начальнига Эверстов С. И., эмиз ити отделинэттан дьуһурунай көмөлөөһүчүтэ, милиция сержана Голиков А. П. уонна саастарын ситэ илик оболор дьыалаларыгар инспектор Эверстова Н. В. кытынылар. Биһиги спортсменнарбыт кыахтарын толору туһанан күрэхтэстилэр. Ол курдук милиция старшей лейтенана Эверстов С. И., милиция сержана Голиков А. П. кыахтана суох түмүгү ситистилэр. * * * Кулуун тугар 15—16 күнүригэр Хамааттаба баскетболга улууска бастырыһын күрэхтэни ытылына. Оно ис дьыала отделин хамаандата улуус киниттэн кыттан, бары утарылаһааччыларын хотон, I миестэни ылла уонна 1997 с. баскетболга улуус чемпионуна буолла. * * * Муус устар 10—13 күнүригэр Амма сэлэниһэтигэр үгэскэ кубулуйбут кини улуустар ис дьыалаба отделин XIII-с спартакиадалара ытыллар. Ис дьыала улуустаабы отделин коллектива бу эппиттээх күрэхтэниилэргэ былааннаахтык бэлэмнээр. * * * Е. ПОПОВ, кадр отделин уонна профессиональной бэлэмнэнигэ ст. инспектора.

Реклама • Биллэриилэр • Реклама

НАМ СЕЛОТУН ОЛОХТООХТОРУН БОЛБОМТОЛОРУГАР Кэтэх хаһаайыстыбаларыгар турар сүөһүлэрин истукуственнай сизмэлэтиэн бадалаах хаһаайыттар Нам селотун Дьаһалтатыгар бу дьыл муус устар 15 күнүгэр диэри договор түһэрсэргитигэр ыгырабыт. Нам селотун Дьаһалтата. МАҢЫ СОБОТУОПКАЛААЧЧЫ ПРЕДПРИЯТИЕЛАР, ТЭРИЛГЭЛЭР САЛАИААЧЧЫЛАРЫН УОННА ГРАЖДАННАР ИСТИИЛЭРИГЭР Ойуурга баһаартан сэрэхтээх буолуу уонна үүнэн турар маһы кэрдий быраабылаларын модьуйууларын толорууну хааччыгар сыалтан мас кэрдиллэр бары деляналары, маһы таһар суоллары, солоһуннары, электричество уонна сибээс линияларыгар кэрдиллэн баран хаалларыллыбыт мастан, мутуктан баһаар буолуутугар кутталлаах кэм сабаланын иннинэ ыраастаһын ыйа биллэриллэр. Ыраастаһын ыйа муус устар 1 күнүттэн ыам ыйын 1 күнүгэр дьылы биллэриллэр, толорбот түбэлтээ буруйдаахтар ыстарааптаналлар. Нам улууһун ойуурун хаһаайыстыбата. 9 апреля 1997 года состоится семинар об изменениях в налогообложении физических и юридических лиц на 1997 год для руководителей и учетных работников предприятий и учреждений. Начало 10 часов утра в актовом зале Госналогинспекции. Намская Госналоговая инспекция. Үөдэй нэһилиэгин дьаһалтата муус устар 11 күнүгэр күнүс 3 чаастан Үөрэриин сылыгар аналлаах марафон тэрийэн ытар. Үөдэй десадыгар, оскуолатыгар үөрэммиттар, үлэлээбиттэр актыбынай кыттыны ыларгытыгар, спонсорство оңоргутугар ыгырабыт. Продаецца: 1 комн. благоустроенная квартира с телефоном в каменном доме. Земельный участок (огород, забор, ледник 3х4, сарай 6х4, гаражные ворота 3,5х2,4, телевизор цветной «Рубин» 402 ПАЛ СЕКАМ, холодильник «Бирюса», швейная машина ножная, эл. рубанок 3-х фазн. Обращаться по телефону: 2-26-36. Продаецца 2 дома, центр, газ, телефон, теплый гараж, баня, ледник, огород за умеренную цену. Обращаться по телефону: 2-21-48. Продаецца джип «Тойота-Сурф», 4 ВД, 1988 г. вып., цвет желтый, пробег 95 тыс. км, привезен с СНГ в 1996 г., в отличном состоянии, магнитола, велюровые сидения, грузоподъемность 800 кг., цена договорная, тел: 2-28-98. Срочно продаецца а/м «Хонда-Интегро» 1987 г. выпуска (Япония), требуется мелкий ремонт. Привезена в ноябре 1996 г. Цена договорная. Телефон: 2-12-65.

ИЙИРЭХ ТЫЛЛАР

Күндү кэргэммин, аҕабытын, эһэбитин, хос эһэбитин сэриг, үлэ ветерана; Маймаҕа олохтообо Суханов Виктор Лукины 70 сааскын томточчу туолбуккунан ис сүрэхпиттэн итиник-истинник эбэрдэлибит! Уһун олоххо олорон, оболоргон, эдэрдэргин, аймахтарын кэлэр да өттүгэр ылыктаах тылгынан такайа, үтүө сүрэххинэн үөрэтэ, кизин санаабынан салайа, ыллам ырыабынан ыраастыгы сырт дин алгыбыт! Баҕарабыт эийэхэ күн сиригэр баар бары үтүөнү, үчүгэй доруобуйаны, өссө да кэлэр өттүгэр кырдыары биллэмэккэ, ырыыга ыларбат уһун дьоллоох олобу. Кэргэниг Эфросинья, оболорун, сиэннэриг, хос сиэнниг. Кырдыбаас эдийибитин, ийэбитин, эбэбитин, хос-хос эбэбитин Нартахова Александр Михайловичны 87 сааскын томточчу туолбуккунан ис сүрэхпиттэн итиник-истинник эбэрдэлибит! Дьолу-соргуну, үтүө-мааны доруобуйаны, өссө да уһундук биһигини үөрдэ-көтүтэ, такайа сылдьарга баҕарабыт. Өлүкүмэтэн, Тааттаттан, Уус-Майаттан, Намтан, Дьокуускайтан, Хатырыктан оболорун, сиэннэриг, аймахтарыг. Поздравляем дорогого мужа, отца, дедушку учителя Хамагаттинской саха-французской школы отличника народного образования, ветерана тыла Ушницкого Василия Васильевича с 65 летним юбилеем. Сердечно желаем крепкого здоровья, долгих лет жизни, творческих успехов, благополучия. Жена, дети, невестки, зять, внуки. Кэргэммин, аҕабытын, эһэбитин О-Же-Хо Александр Александровичны 60 сааскын туолбут кэрэ бэлиэ күнүгүнэн ис сүрэхтэн эбэрдэлибит! Баҕарабыт кытаанах доруобуйаны, уһун дьоллоох олобу, ырыы ыалласпатын, кырдыгы кыттыспатын, дууһан туоххаһайбатын, дьол-соргу тобуруйдуун. Кэргэниг, Шурка, оболорун, сиэнниг. Күндү балтыбытын НАРИЯНЫ, күтүөппүтүн СТЕПАНЫ сайдал сааскылы саңаарыччы тыкпыт, ыал буолбут сыбаайабыт күнүгүн үөрэн туран истинник эбэрдэлибит. Сыдаас талталгыт хаһан да убаарабатын, элбэх оболоох, толору дьоллоох дьонун-мааны ыал буолун дин алгыбыт. Эдийиңдэриг, күтүөттэриг, Чириковтар, Заболоцкайдар. Күндү, тапталлаах кэргэммин, ийэбитин АДАМОВА ЛЮБОВЬ ПЕТРОВНАНЫ 50 сааскын туолар үөрүү-лээх күнүгүнэн сүһүөхтээх бэйэбит сүгүрүйэн туран итиник-истинник эбэрдэлибит. Эйбэс мичээрин, амарах дууһан табаарыстарыгын, доботторгун, аймах-билэ дьонноргун астыннара, дуоһута турдун, дьон-сэргэ үтүө өйдөбүлэ эйгин арчылалтын. Барыбыт үөрүүбүтүгэр өссө да таһаарылаахтык үлэли-хамсыы сырыт, дьоллоохтук олор, доруобай буол. Биһиги туспутугар ахсаабат кыһамнын, тапталыг, миннигэс аһыг инни убаарабат махталыгыг, тапталыгыг тиэрдэбит. Кэргэниг Гоша, кыргыттарыг Наташа, Туйаара.

Күндү биригэ үлэтир коллегабытын Адамова Любовь Петровнаны юбилейгын итиник-истинник эбэрдэлибит! Юбилейдыр сааһым туолан бэрдим бүтэ дэнимэ, айымнылаах үлэн үгэниг аҕыйатар буолума. Баҕарабыт барҕа баайы, кинл курдук кытаанах доруобуйаны, билини, кэрэни мэлдьи тарҕата сылдьарга, сөбүрүйбөт талаангынан бар дьонго сыдаайарга. Суолдуйт сулус кэрэтэ саңа суолу солооччулары үөрэтэ-такайа сылдьарга. Улуустаабы гимназия коллектива. Убаастыр эдийибитин, балтыбытын Соловьева Дарья Егоровна алта уон сааскын итиник-истинник эбэрдэлибит! Баҕарабыт чэгиэн-чэбдик доруобуйаны сайаас-элэккэй санаан сайда турарыгар, уматар аал уотун сөбүрүйбэтигэр, үөрүү-көтүү эңгэрдээ турарыгар. Ырыы ыалласпатын, кырдыгы кыттыспатын, санаан саппаарбатын, дууһан туоххаһайбатын, дьол-үөрүү аргыстан. Салбантан, I Хомустаахтан, Партизантан саңастарыг, убайдарыг, кийинтэриг, бырааттарыг Соловьевтар. МАХТАЛ Саамай күндү, тапталлаах обобутун, убайытын, быраапытын ЮРАНЫ тинэх суолугар атаарар кэммитигэр тирэх буолбут, биһиги кутурбаммытын тэңгэ үлэстибит улуус администрациятыгар (Ядрев А. Н.), сбербанк (Спиридонов С. С.), Намнаабы коммунальной хаһаайыстыбага, 2 №-дээх орто оскуола коллективтарыгар, Кутуков В. Р., Юра бары аймахтарыгар, бириг үөскээбит, үлэлэбит табаарыстарыгар, доботторугар сүгүрүйэн туран ис сүрэхпиттэн барҕа махталытын тиэрдэбит, инникитин даҕаны инникитин үтүө санаалаах-өйдөөх, кимизэ барытыгар көмөлөөх дьон-үлэбит буоларгытыгар, күн сиригэр баар бары үтүөнү, чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, дьоллоох уһун олобу баҕарабыт. Пестеровтар дьэ кэргэнэрэ.

К СВЕДЕНИЮ РУКОВОДИТЕЛЕЙ И ВЫПУСКНИКОВ ШКОЛ УЛУСА! 11—12 апреля т.г. в улусе будет работать выездная комиссия Якутской государственной сельскохозяйственной академии по организации предметных олимпиад. ЭКЗАМЕНЫ БУДУТ ПРОВОДИТЬСЯ НА ФАКУЛЬТЕТАХ: Экономический — математика, иностранные языки, агротехнический: агрономия, зоотехния — химия, биология, технология с/х производства, сервис и технология эксплуатации транспорта и «технологических машин» — физика, математика. ветеринарный — химия, биология. На все факультеты третий экзамен — русский язык будет рассчитываться по оценке аттестата. По результатам олимпиад учащиеся, получившие высокие баллы, будут зачислены в академию без вступительных экзаменов. Приглашаем всех выпускников школ улуса принять активное участие в олимпиадах. Справки по телефонам: 2-13-94, 2-14-08. Улусное управление образования.

Выражаем глубокое соболезнование учителю II «б» класса НСШ № 2 Ноговицкой Наталье Кирилловне по поводу кончины горячо любимой матери НОГОВИЦКОЙ Клавдии Львовны Родители, ученики II «б» класса. Күндүтүк саныр саңаһыт, кийинпит, аймахтыг Хатырык олохтообо ТЕРЮТИНА Анна Васильевна эдэр сааһыгар хомолтоохтук өлбүтүнэн кэргэнигэр, оболоругар дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. Новгородовтар, Терютинар, Корякиннар, Докторовтар. Күндү кэргэмим, аҕабыт, эһэбит, хос эһэбит, Хамаатта олохтообо БУРНАШОВ Николай Васильевич муус устар 3 күнүгэр 69 сааһыгар эмискэ ыалдыан өлбүтүгэр билэр доммутугар, аймахтарбытыгар дириг кутурбаммытын биллэрэбит. Кэргэнэ, кыһа, уолаттара, күтүөтэ, кийинтэ, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ. Нам педагогической училищетын коллектива училище үлэтигэр Иванова М. Е., Филиппова В. Е. уонна кинилэр дьэ кэргэттэригэр тапталлаах ийэлэрэ, эбэлэрэ потребкооперация ветерана, сэриг оҕдообото, тыыл ветерана ЗАХАРОВА Александра Ивановна 71 сааһыгар уһун ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн дириг кутурбанын тириэрдэр. Улуустаабы социальной харалта управлениста, инбэлинттэр обществолара Нам селотун олохтообо, Чурапчы көһүүтүн кыттылааба НОГОВИЦЫНА Клавдия Львовна ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн бары аймахтарыгар, чуғас дьонноругар дириг кутурбанын тириэрдэлэр. Нам улууһун үөрэтин управлениста Нам 2 №-дээх орто оскуолатын начальнай кылааһын учууталыгар Ноговицына Наталья Кирилловна тапталлаах ийэтэ тыыл ветерана НОГОВИЦЫНА Клавдия Львовна уһун, ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн дириг кутурбанын тириэрдэр. Сэриг, үлэ ветераннарын улуустаабы сэбиэтэ Нам сэлэниһэтин олохтообо, тыыл, үлэ ветерана, Чурапчы көһүүтүн кыттылааба НОГОВИЦЫНА Клавдия Львовна өлбүтүнэн дьэ кэргэттэригэр, аймахтарыгар, чуғас дьонноругар дириг кутурбанын тириэрдэр. Сэриг, үлэ ветераннарын улуустаабы сэбиэтэ Хамаатта нэһилиэгин олохтообо, тыыл, үлэ ветерана, сэриг оҕдообото ОХЛОПКОВА Анна Николаевна өлбүтүнэн дьэ кэргэттэригэр, аймахтарыгар, чуғас дьонноругар дириг кутурбанын тириэрдэр.

Редактор В. Г. КАСЬЯНОВ. ОТДЕЛЛАР информация, сурук; төрүт культура — 21496, иллюстрация уонна реклама (секретариат) — 21640, Бухгалтерия — 21141. «Нам» телерадиостудия — 21632. Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэбитин, дьэбит аадырыһын чуолкай ыйыг. Автор өтэрэ мэлдьи ханьат санаатынын бири буолуохтаах дин буолбат. «Энсиэли»—Нам улууһун ханьата; 678040, Саха Республиката, Нам с., Октябрьскай уул. 1. Учредителлар: Нам улууһун дьаһалтата, «Саха-полиграфиздат» национальной компания. С. Р. бэчээт уонна маасабай информация көгүлүн көмүскүүр региональной инспекциятын регистрацияламмы № Я 0085. Нам улууһун типографията: 678040, Нам с., Ленскэй уул., 85. Формата АЗ, Кээмэйэ 1,0 бэч. лис. Нэдиэлэбэ үстэ тахсар. Индексэ 54889. Тираһа 2123. Бэчээттэнэ 07. 04. 97 с. Сакааһын №-рэ 39.

Сэриг, үлэ ветераннарын улуустаабы сэбиэтэ Нам сэлэниһэтин олохтообо, тыыл, үлэ ветерана, Чурапчы көһүүтүн кыттылааба НОГОВИЦЫНА Клавдия Львовна өлбүтүнэн дьэ кэргэттэригэр, аймахтарыгар, чуғас дьонноругар дириг кутурбанын тириэрдэр. Сэриг, үлэ ветераннарын улуустаабы сэбиэтэ Хамаатта нэһилиэгин олохтообо, тыыл, үлэ ветерана, сэриг оҕдообото ОХЛОПКОВА Анна Николаевна өлбүтүнэн дьэ кэргэттэригэр, аймахтарыгар, чуғас дьонноругар дириг кутурбанын тириэрдэр.